

Феҳрист

- Тааммуле дар чароии бозгашт ба Бедил дар Осиёи Марказӣ
Иброҳими Худоёр 1
- Тарзи шеърии Дарвеш Хусайни Вола ва баррасии
асаргузориҳои вай бар Абдулқодир Бедили Дехлавӣ
Халилulloҳ Афзалӣ..... 7
- Хунари Суханвари Бедил Дар Як Ғазали Моддаи Таърих
Рустам Тағоймуродов 31
- Тааммуле Дар Сабки Бедил
Бобобек Раҳимӣ 43
- Ғами Худшиносӣ Дар Осори Бедил Ва Иқбол
Миралӣ Салимов (Озар)..... 61
- Калимасозии Омехта Дар Назми Мирзо Бедил
Мӯсо Олимҷонов 77
- Мирзо Абдулқодир Бедили Дехлавӣ ва Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ
Шамсуддин Муҳаммадиев..... 93
- Вожаи “Нафас” Дар Коргоҳи Эҷодии Бедили Дехлавӣ
Нуралӣ Нуров 105
- Чақидаи тоҷикӣ 125
- Чақидаи англисӣ..... 138

7. Мақола сирфан аз тариқи сабти ном дар сомонаи нашрия ба нишонии <http://www.rudaki.org/> ирсол шавад. Чунончи мақолаҳое, ки ба ҳар шакли дигар дарёфт шаванд, аз фароянди доварӣ канор гузошта хоҳанд шуд.
8. Чунончи мақолае фоқиди ҳар як аз маворида боло бошад, аз дастури кор хориҷ мешавад.
9. Ҳаққи чопи ҳар мақола, пас аз пазириш махфуз аст ва нависандагон дар ибтидои ирсоли мақола мутааххид мешаванд, то мушаххас шудани вазъияти мақола онро ба ҷойи дигар нафиристанд. Чунончи ин мавзӯъ риоят нашавад, ҳайати таҳририя дар иттихози тасмими ниҳой мухтор аст.
10. Нашрия дар ислоҳи мақолоте, ки ниёз ба вироиш дошта бошанд, озод аст.
11. Орои мундариҷ дар нашрия мубаййини назари масъулон ва ношир нест.

- **Мақолаи тарҷумашуда дар нашрия:** насаб ва номи нависанда (соли нашр). «Унвони мақола», насаб ва номи мутарҷим. *Номи нашрия* (харфҳои қач ва сиёҳ бо шумораи қалами 11). Давра ва шумораи нашрия. Шумораи сафаҳот.
- **Пойгоҳҳои интернетӣ:** насаб ва номи нависанда (соли интишори мақола). «Унвони мақола». *Номи нашрияи электроникӣ* (харфҳои қач ва сиёҳ бо шумораи қалами 11). Давра. Таърихи муроҷиат ба сомона. Нишонии дақиқи пойгоҳи интернетӣ.

Ёдовариҳои нукоти муҳим:

1. Расмулхатти мавриди қабули нашрия ва усули нигориши мақолаҳо бар асоси охириин шеваномаи Фарҳангистони забон ва адаби форсӣ ба нишонии: <http://www.persianacademy.ir/fa/das.aspx> аст.
2. Ирҷоот дар матн мақола, байни қавс (насаб, сол: шумораи ҷилд/ шумораи саҳифа) навишта шавад. Манобеи лотин ба ҳамон шакли лотин дар матн дарҷ шавад. Зарурат дорад нависандагон ирҷоотро ба шакли дақиқ ва мутобиқи ончи дар сатрҳои пешин гуфта шуд, зикр кунанд. Дарчи нишонии манбаъ дар матн барои тамоми мавридҳои нақлшуда, чи нақли қавли мустақим ва чи ғайримустақим, зарурӣ аст. Ҳамчунин мушаххасоти комили ҳамаи манобеи ирҷоъодашуда бояд дар феҳристи манбаъ оварда шавад.
3. Муодили лотини вожаҳо ва истилоҳоти номаънус барои бори аввал, ки дар матн меояд, дар пайнавишт дарҷ шавад.
4. Нақли қавлҳои мустақим беш аз чил вожа ба сурати ҷудо аз матн бо сарҳатти (1 сантиметр) аз тарафи рост ва бо қалами шумораи 12 танзим шавад.
5. Номи китобҳои дохили мант ба сурати **сиёҳ ва қач** (қалами шумораи 12) ва номи мақолот, шеърҳо ва дostonҳои кӯтоҳ дохили ноҳунақ қарор гирад.
6. Ҷадвалҳо, намудорҳо ва аксҳо дар интиҳои матн баъд аз натиҷагирӣ ва қабл аз ёддоштҳо ва манобеъ қарор гирад ва тамоми онҳо ҳовии унвон ва шумора бошад. Ирсоли ҷадвалҳо дар формати word зарурӣ аст.

4. **Вожаҳои калидӣ:** асоситарин вожаҳое, ки мақола дар атрофи онҳо баҳс мекунад ва мавриди таъкиди мақола аст, вожаҳои калидӣ аст ва маъмулан 3 то 7 вожа дорад.
5. **Муқаддима:** муқаддима, заминаи омода шудани зехни мухотаб барои вуруд ба баҳси асли аст. Бинобар ин нависанда дар муқаддима мавзӯро аз кул ба чузъ баён мекунад, то фазои равшане аз матн баҳс барои хонанда ҳосил шавад. Ҳамчунин зарурист баёни ҳадафҳои пажӯҳишӣ дар муқаддимаи мақолаи мадди назар қарор гирад. Унвони муқаддима бо шуморагузорӣ (бад-ин сурат: 1-муқаддима) оварда шавад ва дар идомаи муқаддима унвонҳои 1-1- баёни масъала, 1-2- пешинаи таҳқиқ 1-3- зарурат ва аҳаммияти таҳқиқ, ҳамроҳ бо тавзеҳоти марбут оварда шавад.
6. **Баҳс:** шомили таҳлил, тафсир, истидлолҳо ва натоиҷи таҳқиқ аст. Баҳс бо шумораи 2 мушаххас шуда ва унвонҳои фаръии баҳс ба сурати 2-1, 2-2, 2-3 ... танзим шавад.
7. **Натиҷа:** шомили зикри фишурдаи ёфтаҳост, ки бо шумораи 3 мушаххас мешавад.
8. **Ёддоштҳо:** шомили пайвастҳо, замимаҳо, пайнавиштҳо ва ба таври кулӣ матолибест, ки чузъу асли мақола нест, аммо дар табиғии мавзӯи навишта зарурӣ ва муносиб ба назар мерасад. Шумораи марбут ба пайнавиштҳои даруни матн бо адади поварақӣ мушаххас мешавад ва ба сурати мусалсал меояд, (намуна: равобити фарҳангӣ байни эронӣ ва соири тамаддунҳо...).
9. **Фехристи манобеъ:** манобеъи мавриди истифода дар матн, дар поёни мақола ва бар асоси тартиби алифбой насаби нависанда (нависандагон) ба шарҳи зер оварда шавад:
 - **Китоб:** насаб, номи нависанда (соли нашр), **номи китоб** (хуруфи қач ва сиёҳ бо шумораи қаламӣ 11). Номи мутарҷим, мусахҳех, ҷилд, навбати чоп, маҳалли нашр, ношир.
 - **Мақолаи мунташиршуда дар нашрия:** насаб ва номи нависанда (соли нашр). «Унвони мақола». **Номи нашрия** (хуруфи қач ва сиёҳ бо шумораи қалами 11). Давра ва шумораи нашрия. Шумораи сафаҳот.

Равиши таҳияи мақола:

1. Матни мақола ва феҳристи манобеъ дар ҳар сафҳа теъдоди 26 сатр ва тӯли ҳар сатр 12 сантиметр ва фосилаи сатрҳо single чоп шавад.
2. Мақолот аз 20 сафҳаи чопшуда (бо риояти банди 1) тачовуз накунад. Ҳамчунин мақолот бояд бо истифода аз барномаи Word 2003/2010 бо қалами В Nazanin 13 танзим ва чоп шаванд.
3. Дарчи унвонҳо ва масъулияти нависандагони мухтарам дар мароҳили мухталиф сирфан ба ҳамон сурати сабти номи аввалия дар сомона дар назар гирифта хоҳад шуд. Бинобар ин дар сабти тартиби асомӣ ва масъулияти онҳо диққат шавад.

Сохтори мақола:

Сохтори мақола бояд бар ин асос танзим шавад: унвони мақола, номи нависанда ё нависандагон, чакида (300), вожаҳои калидӣ (3 то 7 калима), муқаддима, баҳс, натиҷагирӣ, ёддоштҳо ва феҳристи манобеъ (теъдоди калимоти кулли мақола аз 4000 то 6500 калима бошад):

1. **Унвон:** унвони мақолаи кӯтоҳ, дақиқ ва дарбардорандаи баёни равшане аз мавзӯи мақола бошад.
2. **Номи нависанда ё нависандагон:** дар зери унвони мақола самти чап ба ин тартиб навишта шавад: ному насаб, мартабаи илмӣ, номи донишгоҳ ё муассисаи маҳалли иштиғол, нишонӣ, телефон ва дурнигор. Дарчи нишонии роёномаи нависандаи масъули мақола ва донишгоҳ ва муассисаи марбут дар понавишт илзомӣ аст ва нависандаи масъул муваззаф аст ба мукотиботе, ки аз дафтари нашрия анҷом шавад дар асраи вақт посух диҳад.
3. **Чакида:** шомили муаррифии мавзӯ, зарурат ва аҳаммияти таҳқиқ, равиши кор ва ёфтаҳои пажӯҳишӣ аст ё ба таъбири дигар дар чакида бояд баён шавад, ки чӣ гуфтаем, чӣ гуна гуфтаем ва чӣ ёфтаем ва беш аз 300 калима набошад. Ирсоли чакидаи англисӣ ва кирилликӣ дар саҳифаи ҷудогона, шомили унвони мақола, номи нависанда/нависандагон, муассиса/муассисоти матбуъ ва рутбаи илмии онон илзомӣ аст.

Роҳнамои тадвини мақола

Муқаддима: сарнавишти Осиёи Марказӣ дар замоне ба дарознои таърихи зиндагии ақвоми ориёӣ дар он бо забону адаби форсӣ пайванд хӯрдааст. Дар ин давраи тӯлонӣ садҳо адиб, шоир, муаррих, файласуф ва донишманд аз домони ин хок парвариш ёфта ва зинатбахши тамаддуни ҷаҳон шудаанд. **Масъулони дуфаслномаи пажӯишҳои забонӣ ва адабӣ дар Осиёи Марказӣ** бо назардошти ин пайванди жарф ва бо истифода аз ҳайати таҳририяи муташаккил аз устодони донишгоҳҳои Эрон, Афғонистон ва панҷ кишвари Осиёи Марказӣ қасд доранд мероси ҳазору дусадсолаи забон ва адаби форсӣ ва таъсири он бар забонҳо ва фарҳангҳои ўзбакӣ, қирғизӣ, туркманӣ ва қазоқии Осиёи Марказӣ аз садаи сеюми қамарӣ то кунунро ба муҳотабони алоқаманди он шиносонда, бо ин шева пайвандҳои мардумони гуногуннаҷод ва чандгунзабони ин минтақаро бо якдигар ва бо дигар мардумони ҷаҳон мустаҳкамтар намоянд. Аз ин ҷиҳат ин нашрия метавонад расонаи муътабар ва пештоз дар Мовароуннаҳрпажӯӣ дар Эрон ва ҷаҳон бошад ва бо рӯйкарди илмии худ гоё ҳарчанд кӯчак дар роҳи бозхони мероси муштараки ин ҳавзаи тамаддунӣ бардорад.

Ҳатти машӣи нашрия:

Ҳар гуна мақолае, ки дар заминаи забон ва адабиёти форсӣ ва иртиботи он бо забонҳои бумӣ дар Осиёи Марказӣ навишта шавад ва аз арзиши илмии лозим бархурдор бошад, барои баррасӣ ва эҳтимолан ҷоп дар маҷалла пазируфта хоҳад шуд. Ҳайати таҳририя дар рад ё қабул ва низ ҳақ ва ислоҳи мақолот овоз аст.

Баррасии мақолот:

Ҳайати таҳририя нахуст мақолоти дарёфтшударо баррасӣ хоҳад кард ва дар сурате, ки муносиб таҳхис дод ва дар ҷорҷӯби таҳассусии мавзӯи нашрия қарор гирифт, пас аз ҳазфи номи нависандагон барои арзёбӣ ба ду нафар аз довароне, ки соҳибназар бошанд, ирсол хоҳад кард.

Бисмиллохир Раҳмонир Раҳим

**Ройзани фарҳангии Сафорати Ҷумҳурии Исломии
Эрон дар Тоҷикистон**

Дуфаслномаи илмӣ- тарвиҷии пажӯҳишҳои забонӣ ва адабӣ
дар Осиёи Марказӣ

Ин нашрия бо муҷаввизи шумораи 499 аз 07.10.1999 ба номи Ройзани фарҳангии Сафорати Ҷумҳурии Исломии Эрон ба сабт расидааст.

Ин маҷалла бинобар муҷаввизи комиссияи нашриёти илмӣ ба таърихи 19/12/1395 ва бар асоси номаи шумораи 3/18/2549 таърихи 16/01/1395 мудири кулли дафтари сиёсатгузорӣ ва барномарезии умури пажӯҳишии вазорати улум, таҳқиқот ва фановарӣ аз шумораи 44, баҳор ва тобистони 94 дорои рутбаи илмӣ-тарвиҷӣ аст.

**Соли шонздаҳум, шумораи чихилупанҷум, тирамоҳ ва замистони
1394/2015**

- ◆ **A Reflection on the Reasons of Return to Bidel in Middle Asia** / Ebrahim Khodayar
- ◆ **Poetic Style of Darvish Hossein Waleh and Investigation of his Influence on Bidel** / Khalil- Allah Afzali
- ◆ **Artistic Oratory of Bidel Dehlavi in a Chronogram Sonnet** / Rostam Toghaymoradov
- ◆ **Reflections on Bidel Dehlavi's Style** / Bababeik Rahimi
- ◆ **The Grief of Self-knowledge in Bidel Dehlavi and Iqbal Lahouri's Works** / Mir Ali Salimov (Azar)
- ◆ **Mixed word Formations in Mirza Bidel Verses** / Moussa Alamjanov
- ◆ **Mirza Abdolqader Bidel Dehlavi and Abu Abdullah Rudaki** / Shamseddin Mohammadirov
- ◆ **The Word "Nafas" (Breath) in Bidel Dehlavi's Works** / Nour Ali Nourov

Rudaki

Biannual Journal of Linguistic and Literary Researches in Central Asia

Cultural Center of the Embassy of the Islamic Republic of Iran, Tajikistan

16th year - No.45 - Autumn & Winter 2015/2016

Special Issue Bidel Dehlavi

45